

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון ג' בכסלו תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

סוטה - כ

1. ספק - אמרה איני שותה ולא הייתה בפחד, וחזרה ואמרה שותה אני, לדעת רבי עקיבא האם אפשר להשקותה. מה צדדי הספק?
האם כשאמרה איני שותה נחשב שאמרה טמאה אני, והחזיקה עצמה בטומאה. או שכשאמרה ששותה, גילתה דעתה שמחמת פחד לא שותה. תיקו.
עוד למדנו - צריך שיתן דבר מר לתוך המים. הטעם: 'מי המרים' שמרים כבר.
2. משנה - כיצד הדין בסוטה המסרבת לשתות?
א. קודם שנמחקה המגילה אמרה איני שותה - מגילתה נגנזת, ומנחתה מתפזרת על הדשן, ואין מגילתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת.
ב. נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני - המים נשפכים כיון שבדוקה ועומדת, ומנחתה מתפזרת על בית הדשן.
ג. נמחקה המגילה ואמרה איני שותה - מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה.
עוד שנינו: אינה מספקת לשתות עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות ומתמלאת גידין, והם אומרים: הוציאוה, שלא תטמא העזרה.
3. המשך המשנה - אם יש לה זכות תולה לה העונש - יש זכות שתולה שנה, יש שתולה ב' שנים, יש שתולה ג' שנים. מה למד מכאן בן עזאי?
חייב אדם ללמד את בתו תורה, שאם תשתה ולא תמות תדע שהזכות תולה לה, ולא תוציא לעז על המים.
דברי ר' אליעזר ור' יהושע שבמשנתנו יבואו בגמרא.
4. ר' מאיר: כשלמדתי אצל ר"ע, הייתי מטיל קנקנתום לתוך הדיו, ולא אמר לי דבר. כשבאתי אצל ר' ישמעאל, אמר לי להזהר לא להחסיר או להותיר אות, אמרתי לו: לא רק בחסירות ויתרות אני בקי, אלא אפילו אין לחוש אצלי לזבוב שיעשה מתג הד' אות ר' כיון שאני מטיל קנקנתום.
אמר לי: וכי מטילין קנקנתום לתוך הדיו? התורה אמרה: ומחה, כתב שיוכל למחות. מה הקשו על ברייתא זו?
שמצינו ברייתא אחרת שמשמע ממנה שני דברים הפוכים: א. שקודם למד אצל ר"ע. ב. שדווקא ר' ישמעאל לא אמר דבר, ור' עקיבא זה שאסרה. ויתרצו רק את קושיא א' - התחיל אצל ר"ע וכיון שלא עמד על דעתו, הלך לר"י ולמד ממנו המשיניות הסתומות ואח"כ חזר לר"ע וסבר סברא.
5. רבי יהודה בשם ר"מ: לכל מטילין קנקנתום, חוץ מפרשת סוטה ואפילו בס"ת. רבי יעקב בשם ר"מ: חוץ מפרשת סוטה של מקדש. מה יסוד מחלוקתם?
האם ניתן למחוק לה מפרשת סוטה שבספר תורה - לת"ק: מוחקים. לר' יעקב: לא.
בה"א: רצו לתלות את מחלוקתם בנידון האם צריך כתיבה לשמה ובמחלוקת התנאים האם ניתן להשקות במגילתה סוטה אחרת. ודחו בשני אופנים:
א. גם הפוסל עבור חברתה, כיון שניתק מכל הנשים עבור אחת מסוימת, אבל בס"ת שנכתב בסתמא יועיל.
ב. גם המכשיר עבור חברתה כיון שנכתב עכ"פ לשם אלוהי הסוטה, אבל בס"ת נכתב לשם לימוד, לא יועיל.
עוד ביארו - רב אחי המכשיר עבור חברתה, מודה שגט שנכתב עבור אחת, פסול לחברתה, כיון שבגט נאמר 'וכתב לה' כתיבה לשמה. ובסוטה 'ועשה לה' היינו רק שהמחיקה צריכה להיות לשמה.
6. מתני': המים פועלים מיד, משמע כר"ש שקודם מקריב ואחר משקה, כיון שאם לא הקריב, המים לא יבדקו. וזכות תולה' - דלא כר"ש. א"כ כדעת מי?
כדעת רבי עקיבא הסובר שקודם מקריב וכו' שמעון, אבל בזכות - סבר כרבנן שתולה.
7. משום מה הם אומרים: הוציאוה שלא תטמא?
אין לומר משום שמתה. כיון ששנינו טמא מת מותר ליכנס למחנה לוייה, ואפילו מת עצמו, שנאמר: ויקח משה את עצמות יוסף עמו, עמו במחיצתו. אלא: שמא תפרוס נדה מפחד, וכמו אסתר 'ותתחלחל המלכה' שפירסה נדה ומדובר בפחד פתאומי, אבל פחד שאינו פתאום ה'חרדה מסלקת דמים'.
8. מה הדעות שמצינו בברייתא, לכמה זמן הזכות תולה, וכדעת מי מהם תנא דמשנתנו הסובר ג' שנים?
אבא יוסי בן חנן: ג' חדשים כדי הכרת העובר, ור"א בן יצחק: ט' חדשים, שנאמר: ונקתה ונזרעה זרע, ולהלן 'זרע יעבדנו יסופר', זרע הראוי לספר. רבי ישמעאל: י"ב חודש, וזכר לדבר מנבכודנצאר שזכות הצדקה עכבה עונשו וי"ב חודש. [ורק 'זכר לדבר' כיון שיתכן שמעכו"ם לא ממהרים להפרע] וכמותו סבר תנא דמשנתנו וכיון שכתוב 'על שלושה' פעשי אדום ועל ארבעה לא אשיבנו' משמע שג' פעמים מאריך אף שנה.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)